

Zadání pro semináře z obecné části mezinárodního práva veřejného I
Mezinárodní právo a vyhlášení nezávislosti Kosova
(jaro 2015)

17. února roku 2008 Kosovo vyhlásilo nezávislost. V zápětí celá řada států, včetně USA, Velké Británie, Německa či Francie uznaly jeho nezávislost. Kosovo bylo autonomní provincií Srbska do roku 1989, kdy Bělehrad (tehdy hlavní město Socialistické federativní republiky Jugoslávie) zrušil jeho autonomní status. V devadesátých letech minulého století se kosovští Albánci (kteří tvoří 90% obyvatelstva Kosova) snažili prosazovat svá autonomní práva a po rozpadu Jugoslávie snahy kosovských Albánců zesílily. V roce 1998 provedla srbská vláda policejní a vojenské akce v Kosovu, které měly za cíl zabránit autonomním resp. separatistickým požadavkům Albánců. Výsledkem bylo mnoho obětí (nejen) na straně albánských civilistů a silné vyostření situace. Diplomatičké snahy o urovnání vzniklého konfliktu neměly úspěch, a proto NATO zahájilo vojenskou akci proti Srbsku. Po ukončení vojenského zásahu v roce 1999 Rada bezpečnosti OSN přijala rezoluci č. 1244, podle které se mimo jiné rozhodlo, že území Kosova bude spravováno v rámci mise UNMIK. Diplomatičké snahy o urovnání konfliktu byly ukončeny tzv. Ahtisaariho plánem z roku 2007, který předpokládal nezávislost Kosova pod mezinárodní kontrolou. Srbská strana plán odmítla a další diplomatičká jednání zkrachovala. Následně Kosovo vyhlásilo nezávislost.

A. Otázky:

- 1) Uveďte znaky státu podle mezinárodního práva a posuďte tyto znaky ve vztahu ke Kosovu.
- 2) Vysvětlete pojem práva národů na sebeurčení a právo států na územní celistvost a svrchovanost, zhodnoťte situaci v Kosovu z hlediska poměru těchto práv.
- 3) Posuďte, zda kosovský případ může být považován za precedens, eventuálně zda „kosovský precedens“ může být využit v případě řešení tzv. „zamrzlých konfliktů“.
- 4) **Pro zájemce:** Jaký je právní názor Mezinárodního soudního dvora na otázku jednostranného odtržení Kosova (viz Advisory Opinion níže v doporučené literatuře)?

B. Povinná literatura:

- 1) **MALENOVSKÝ, J.**, *Mezinárodní právo veřejné, obecná část a poměr k jiným právním systémům*, 6. vydání. Brno: Doplněk 2014, str. 80-113-
- 2) **POTOČNÝ, M., ONDŘEJ, J.**, *Mezinárodní právo veřejné, Zvláštní část*, Praha, C.H. Beck, 2003, str. 14-38 (v pozdějších vydáních kapitola věnující se právní subjektivitě v mezinárodním právu, včetně státu).
- 3) **ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P.**, *Mezinárodní právo veřejné, I. vydání*. Praha: C. H. BECK, 2008. Str. 47-60.

C. Dokumenty potřebné k přípravě na seminář:

- 1) **Úmluva o právech a povinnostech států-Montevidejská úmluva (1933)**, In: POTOČNÝ, M., ONDŘEJ, J.: *Obecné mezinárodní právo v dokumentech*. 2. vydání, Praha, C.H. Beck, 2004, str. 17.
- 2) **Deklarace zásad mezinárodního práva týkajících se přátelských vztahů a spolupráce mezi státy. (1970)**, In: POTOČNÝ, M., ONDŘEJ, J.: *Obecné mezinárodní právo v dokumentech*. 2. vydání, Praha, C.H. Beck, 2004, str. 3.
- 3) **Rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244 (1999)**
(<http://www.un.org/Docs/scres/1999/sc99.htm>)
- 4) **Helsinský Závěrečný akt (1975)**
(http://www.osce.org/documents/mcs/1975/08/4044_en.pdf)
- 5) **ADVISORY OPINION: ACCORDANCE WITH INTERNATIONAL LAW OF THE UNILATERAL DECLARATION OF INDEPENDENCE IN RESPECT OF KOSOVO (22 July 2010)** (<http://www.icj-cij.org/docket/files/141/16010.pdf>)

D. Doporučené zdroje:

- 1) **Christopher Borgen:** The Language of Law and the Practice of Politics: Great Powers and the Rhetoric of Self-Determination in the Cases of Kosovo and South Ossetia. Dostupný z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1472068
- 2) **Vladimír Balaš o vyhlášení nezávislosti Kosova z hlediska mezinárodního práva.** Interview ČT24 ze dne 22.2.2008, 18:30.
(<http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/22.02.2008/208411058040222-18:31-24-interview-ct24-kosovo-z-hlediska-mezinarodniho-prava.html>) **se sluchátky!**